

bhartṛhareḥ śataka triśati - śṛṅgāra śatakam

śambhusvayambuharayo hariṇekṣaṇānām
yenākriyanta satataṃ ḡhakumbhadāsāḥ |
vācām agocaracaritravitritāya
tasmai namo bhagavate makaradhvajāya || 2.1 ||

smitena bhāvena ca lajjayā bhiyā
parāṇmukhairardhakaṭākṣavīkṣaṇaiḥ |
vacobhirīrṣyākalahena līlayā
samastabhāvaiḥ khalu bandhanaṃ striyaḥ || 2.2 ||

bhrūcāturyātkuṣcitākṣāḥ kaṭākṣāḥ
snigdhā vāco lajjitāntāśca hāsāḥ |
līlāmaṇḍaṃ prasthitaṃ ca sthitaṃ ca
strīṇām etadbhūṣaṇaṃ cāyudhaṃ ca || 2.3 ||

kvacitsabhrūbhaṅgaiḥ kvacidapi ca lajjāparigataiḥ
kvacidbhūritrastaiḥ kvacidapi ca līlāvilalitaḥ |
kumārīṇām etairmadanasubhagairnetravalitaḥ
sphurannīlābjānām prakaraparikīrṇā iva diśaḥ || 2.4 ||

vaktraṃ candravikāsi paṅkajaparīhāsakṣame locane
varṇaḥ svarṇam apākariṣṇuralinījīṣṇuḥ kacānām cayaḥ |
bakṣojāvibhakumbhavibhramaharau gurvī nitambasthālī
vācām hāri ca mārdayaṃ yuvatīṣu svābhāvikaṃ maṇḍanam || 2.5 ||

smitakiñcinmugdhaṃ saralataralo dṛṣṭivibhavaḥ
parispando vācām abhinavavilāsoktisarasāḥ |
gatānām ārambhaḥ kisalayitalīlāparikaraḥ
spṛśantyāstāruṇyaṃ kim iva na hi ramaṃ mṛgadṛśaḥ || 2.6 ||

draṣṭavyeṣu kim uttamaṃ mṛgadṛśaḥ premaprasannaṃ mukhaṃ
ghrātaveṣvapi kiṃ tad-āsyapavanaḥ śravyeṣu kiṃ tadvacaḥ |
kiṃ svādyeṣu tad-oṣṭhapallavarasaḥ spṛśyeṣu kiṃ tadvapurdhyaṃ
kiṃ navayauvane saḥḍayaḥ sarvatra tadvibhramāḥ || 2.7 ||

etāścaladvalayasam̐hatimekhalotthajhaṅkāra
 nūpuraparājitarājahaṁsyah |
 kurvanti kasya na mano vivaśaṁ taruṇyo
 vitrastamugdhaharinīsadṛśaiḥ kaṭākṣaiḥ || 2.8 ||

kuṅkumapaṅkakalaṅkitadehā
 gaurapayodharakampitahārā |
 nūpurahaṁsaraṇatpadmā
 kaṁ na vaśīkurute bhuvi rāmā || 2.9 ||

nūnaṁ hi te kavivarā viparītavāco
 ye nityam āhurabalā iti kāminīstāḥ |
 yābhirvilolitaratārakadṛṣṭipātaiḥ
 śakrādayo²pi vijitāstvabalāḥ kathaṁ tāḥ || 2.10 ||

nūnam āññākarastasyāḥ subhruvo makaradhvajah |
 yatastannetrasañcārasūcīteṣu pravartate || 2.11 ||

keśāḥ saṁyaminaḥ śruterapi paraṁ pāraṁ gate locane
 antarvaktram api svabhāvaśucibhīḥ kīrṇaṁ dvijānāṁ gaṇaiḥ |
 muktānāṁ satatādhivāsarucirau vakṣojakumbhāvīmāvitthaṁ
 tanvi vapuḥ praśāntam api terāgaṁ karotyeva naḥ || 2.12 ||

mugdhe dhānuṣkatā keyam apūrvā tvayi dṛśyate |
 yayā vidhyasi cetāṁsi guṇaireva na sāyakaiḥ || 2.13 ||

sati pradīpe satyagnau satsu tārāravīnduṣu |
 vinā me mṛgaśāvākṣyā tamobhūtam idaṁ jagath || 2.14 ||

udvṛttaḥ stanabhāra eṣa tarale netre cale bhrūlate
 rāgādhiṣṭhitam oṣṭhapallavam idaṁ kurvantu nāma vyathām |
 saubhāgyākṣaramālikeva likhitā puṣpāyudhena svayaṁ
 madhyasthāpi karoti tāpam adhikaṁ roum-āvaliḥ kena sā || 2.15 ||

mukhena candrakāntena mahānīlaiḥ śīroruhaiḥ |
 karābhyāṁ padmarāgābhyāṁ reje ratnamayīva sā || 2.16 ||

guruṇā stanabhāreṇa mukhacandreṇa bhāsvatā |
śanaīscarābhyāṃ pādābhyāṃ reje grahamayīva sā || 2.17 ||

tasyāḥ stanau yadi ghanau jaghanaṃ ca hāri
vaktraṃ ca cāru tava citta kim ākulatvam |
puṇyaṃ kuruṣva yadi teṣu tavāsti vāñchā
puṇyairvinā na hi bhavanti samīhitārthāḥ || 2.18 ||

ime tāruṇyaśrīnavaparimalāḥ prauḍhasuratapatāpa
prārambhāḥ smaravijayadānapratibhuvāḥ |
ciraṃ cetaścorā abhinavavikāraikaguravo
vilāsavyāpārāḥ kim api vijayante mṛgadṛśām || 2.19 ||

praṇayamadhurāḥ premodgārā rasāśrayatāṃ gatāḥ
phaṇitimadhurā mugdhaprāyāḥ prakāśitasammadāḥ |
prakṛtisubhagā visrambhārdrāḥ smarodayadāyini
rahasi kim api svairālāpā haranti mṛgīdṛśām || 2.20 ||

viśramya viśramya vanadrumāṇāṃ
chāyāsu tanvī vicacāra kācit |
stanottarīyeṇa karoddhṛtena
nivārayantī śaśino mayūkhān || 2.21 ||

adarśane darśanamātrakāmā
dṛṣṭvā pariṣvaṅgasukhaikalolā |
āliṅgitāyāṃ punarāyatākṣyāmāsāśmahe
vigrahayorabhedam || 2.22 ||

mālatī śirasi jṛmbhaṇaṃ mukhe
candanaṃ vapuṣi kuṅkumāvilam |
vakṣasi priyatamā madālasā
svarga eṣa pariśiṣṭa āgamaḥ || 2.23 ||

prāṇmām eti manāganāgatarasaṃ jātābhilāṣāṃ tataḥ
savīṛḍaṃ tadanu ślathodyamam atha pradhvastadhairyaṃ punaḥ |
premārdrāṃ spṛhaṇīyanirbhararahaḥ krīḍāpragalbhaṃ tato
niḥsaṅgāṅgavikarṣaṇādhikasukharamyaṃ kulatrīratam || 2.24 ||

urasi nipatitānām srastadhammillakānām
 mukulitanayanānām kiñcid–unmīlitānām |
 upari suratakhedasvinnagaṇḍasthalānāmadhara
 madhu vadhūnām bhāgyavantaḥ pibanti || 2.25 ||

āmīlitanayanānām yaḥ
 suratarasoonu saṃvidam bhāti |
 mithurairmithoovadhāritamavitatham
 idam eva kāmanirbarhaṇam || 2.26 ||

idam anucitam akramaśca puṃsām
 yadiha jarāsvapi manmathā vikārāḥ |
 tadapi ca na kṛtam nitambinīnām
 stanapatanāvadhi jīvitam ratam vā || 2.27 ||

rājastṛṣṇāmburāśerna hi jagati gataḥ kaścidevāvasānam
 ko vārthoorthaiḥ prabhūtaiḥ svavapuṣi galite yauvane sānurāge |
 gacchāmaḥ sadma yāvadvikasitanayanendīvarālokinīnāmākramyākramya
 rūpaṃ jhaṭiti na jarayā lupyate preyasīnām || 2.28 ||

rāgasyāgāram ekaṃ narakaśatamahāduḥkhasamprāptiheturmohasyotpatti
 bījam jaladharapaṭalam nñānatārādhipasya |
 kandarpasyaikamitraṃ prakāṭitavividhaspaṣṭadoṣaprabandham
 lokeosminna hyarthavrajakulabhavanayauvanādanyadasti || 2.29 ||

śṛṅgāradrumanīrade prasṃmarakṛdārasasrotasi
 pradyumnapriyabāndhave caturavānmuktāphalodanvati |
 tanvīnetracakorapāvanavidhau saubhāgyalakṣmīnidhau
 dhanyaḥ koopi na vikriyām kalayati prāpte nave yauvane || 2.30 ||

saṃsāreosminnasāre kunṛpatibhavanadvārasevākalāṅkavyāsaṅga
 vyastadhairyam katham amaladhiyo mānasam saṃvidadhyuḥ |
 yadyetāḥ prodyad–indudyutinicayabhṛto na syurambhojanetrāḥ
 preñkhatkāñcīkalāpāḥ stanabharavinamanmadhyabhājastaruṇyaḥ || 2.31 ||

siddhādhyāsitakandare haravṛṣaskandhāvaruṇadrume
 gaṅgādhautāśilātale himavataḥ sthāne sthite śreyasi |
 kaḥ kurvīta śiraḥ praṇāmamalinaṃ mlānaṃ manasvī jano

yadvitrastakuraṅgaśāvanayanā na syuḥ smarāstraṃ striyaḥ || 2.32 ||

saṃsāra tava paryantapadavī na davīyasī |
antarā dustarā na syuryadi te madirekṣaṇām || 2.33 ||

diśa vanahariṇībhyo vaṃśakāṇḍacchavīnām
kavalam upalakoṭicchinnamūlaṃ kuśānām |
śakayuvatikapolāpāṇḍutāmbūlavallīdalam
aruṇanakhāgraiḥ pāṭitaṃ vā vadhūbhyaḥ || 2.34 ||

asārāḥ sarve te virativirasāḥ pāpaviṣayā
jugupsyantāṃ yadvā nanu sakaladoṣāspadam iti |
tathāpyetadbhūmau nahi parahitātpuṇyam adhikaṃ
na cāsmīnsaṃsāre kuvalayadr̥ṣo ramyam aparam || 2.35 ||

etatkāmaphalo loke yaddvayorekacittatā |
anyacittakṛte kāme śavayoriva saṅgamaḥ || 2.351 ||

mātsaryam utsārya vicārya kāryamāryāḥ
samaryādam idam vadantu |
sevyā nitambāḥ kim u bhūddharānāmata
smarasmeravilāsinīnām || 2.36 ||

samsāre svapnasāre parinatitarale dve gatī panditānām
tattvaññānāmrtāmbahplavalalitadhiyām yātu kālāḥ kathañcit |
no cenmugdhāṅganānām stanajaghanaghanābhogasambhoginīnām
sthūlopasthasthalīsu sthagitaratalasparśalīlodyamānām || 2.37 ||

āvāsah kriyatām gaṅge pāpahārini vārini |
stanadvaye tarunyā vā manohārini hārini || 2.38 ||

kim iha bahubhiruktairyuktiśūnyaiḥ pralāpairdvayam
iha purusānām sarvadā sevānīyam |
abhinavamadalīlālasam sundarīnām
stanabharaparikhinnam yauvanam vā vanam vā || 2.39 ||

satyam janā vacmi na paksapātāl
lokesu saptasvapi tathyam etat |

nānyanmanohāri nitambinībhyo
duhkhaikaheturna ca kaścidayah || 2.40 ||

kāntetyutpalalocaneti vipulaśronībharetyunnamatpīnottuṅga
payodhareti samukhāmbhojeti subhrūriti |
drstvā mādyati modate² bhiramate prastauti vidvānapi
pratyaksāśucibhastrikām striyam aho mohasya duścestitam || 2.41 ||

smrtā bhavati tāpāya drstā conmādakārini |
sprstā bhavati mohāya sā nāma dayitā katham || 2.42 ||

tāvadevāmrtamayī yāvallocanagocarā |
caksuspathādātītā tu visādapyatiricyate || 2.43 ||

nāmrtam na visam kiñcidetām muktvā nitambinīm |
saiivāmrtalatā raktā viraktā visavallarī || 2.44 ||

āvartah samśayānām avinayabhuvanam pattanam sāhasānām
dosānām sannidhānam kapataśatamayam ksetram apratyayānām |
svargadvārasya vighno narakapuramukha sarvamāyākarandam
strīyantram kena srstam visam amrtamayam prānilokasya pāśah || 2.45 ||

no satyena mrgāṅka esa vadanībhūto na cendīvaradvandvam
locanatām gata na kanakairapyāṅgayastih krtā |
kintvevam kavibhih pratāritamanāstattvam vijānannapi
tvañmāmsāsthimayam vapurmrgadrśām mando janah sevate || 2.46 ||

līlavatīnām sahajā vilāsāsta
eva mūdhasya hrdī sphuranti |
rāgo nalinyā hi nisargasiddhastatra
bhramtyeva vrthā sad-aṅghrih || 2.47 ||

sammohayanti madayanti vidambayanti
nirbhartsyanti ramayanti visādayanti |
etāh praviśya sadayam hrdayam narānām
kim nāma vāmanayanā na samācaranti || 2.471 ||

yadetatpūrnendudyutiharam udārākrti param

mukhābjam tanvaᅅgyāh kila vasati yatrādharamadhu |
idam tatkim pākadrumaphalam idānīm atirasavyatīte॑ smin
kāle visam iva bhavisytyasukhadam || 2.48 ||

unmīlatrivalītarāᅅganilayā prottuᅅgapīnastanadvandvenodgata
cakravākayugalā vaktrāmbujodbhāsinī |
kāntākāradharā nadīyam abhitah krūrātra nāpeksate
samsārārnavamajjanam yadi tadā dūrena santyajyatām || 2.49 ||

jalpanti sārddham anyena paśyantyanyam savibhramāh |
hrdᅅgatam cintayantyanyam priyah ko nāma yositām || 2.50 ||

madhu tisthati vāci yositām hrđi hālāhalam eva kevalam |
ata–eva nipīyate॑ dharo hrđayam mustibhireva tādyate || 2.51 ||

apasara sakhe dūrādasmatkātsavisānalāt
praktivisamādyositsarpādvilāsaphanābhrtah |
itaraphaninā dastah śakyaścikitsitum ausadhaiścatur
vanitābhogigrastam hi mantrinah || 2.52 ||

vistāritam makaraketanadhīvarena
strīsamññitam badiśam atra bhavāmburāśau |
yenācirāttad–adharāmisalolamartya
matsyānvikrsya vipacatyanurāᅅgavahnau || 2.53 ||

kāminīkāyakāntāre kucaparvatadurgame |
mā sañcara manah pānthā tatrāste smarataskarah || 2.54 ||

vyādīrghena calena vaktragatinā tejasvinā bhoginā
nīlābjadyutināhinā param aham drsto na taccaksusā |
drste santi cikitsakā diśi diśi prāyena darmārthino
mugdhāksksanavīksitasya na hi me vaidyo na cāpyausadham || 2.55 ||

iha hi madhuragītam nrtyam etadraso॑ yam
sphurati parimalo॑ sau sparśa esa stanānām |
īti hataparamārthairindriyairbhrāmyamānah
svahitakaranadhūrtaih pañcabhirvañcito॑ smi || 2.56 ||

na gamyo mantrānām na ca bhavati bhaisajyavisayo
na cāpi pradhvamsam vrajati vividhah śāntikaśataih |
bhramāveśādaṅge kam api vidadhadbhaṅgam asakrt
smarāpasmāro² yam bhramayati drśam ghūrṇayati ca || 2.57 ||

jāty-andhāya ca durmukhāya ca jarājīrnā khilāṅgāya ca
grāmīnāya ca duskulāya ca galatkusthābhībūtāya ca |
yacchantīsu manoharam nijavapulaksmīlavaśraddhayā
panyastrīsu vivekakaḷpalatikāśastrīsu rājyeta kah || 2.58 ||

veśyāsau madanajvālā
rūpe² ndhanavivardhitā |
kāmibhiryatra hūyante
yauvanāni dhanāni ca || 2.59 ||

kaścumbati kulapuruso veśyādharapallavam manonñam api |
cārabhatacoracetakanatavitanisthīvanaśarāvam || 2.60 ||

dhanyāsta eva dhavalāyatalocanānām
tārnyadarpaghanapīnapayodharānām |
ksāmodaropari lasattrivalīlatānām
drstvākr̥tim vikrtim eti mano na yesām || 2.61 ||

bāle līlāmukulitam amī mantharā drstipātāh
kim kspiyante viramavirama vyartha esa śramaste |
sampratyanye vayam uparatam bālyam āsthā vanānte
ksīno mohastrnam iva jagajjālam ālokayāmah || 2.62 ||

iyam bālā mām pratyavaratam indīvaradalaprabhā
cīram caksuh kspati kim abhipretam anayā |
gato moho² smākam smaraśabarabānavyatikarajvara
jvālā śāntā tadapi na varākī viramati || 2.63 ||

kim kandarpa karam kdarthayasi re kodandataṅkārītam
re re kokila koum–alam kalaravam kim vā vrthā jalpasi |
mugdhe snigdavidagdhacārumadhurairlolaiḥ katāksairalam
cetaścumbitacandracūdacaranaḍhyānāmrtam vartate || 2.64 ||

virahe॑pi saṅgamah khalu
parasparam saṅgamam mano yesām |
hrdayam api vighattitam cet
saṅgī viraham viśesayati || 2.65 ||

kim gatena yadi sā na jīvati
prāniti priyatamā tathāpi kim |
ityudīksya navameghamālikām
na prayāti pathikah svamandiram || 2.66 ||

viramata budhā yositsaṅgātsukhātksanabhaṅgurāt
kuruta karunāmaitrīpraññāvadhūjanasaṅgamam |
na khalu narake hārākrāntam ghanastanamandalam
śaranam athavā śronībimbam rananmanimekhalam || 2.67 ||

yadā yogābhyāsavyasanakrśayorātmamanasoravicchinā
maitrī sphurati krtinastasya kim u taih |
priyānām ālāpairadharamadhubhirktravidhubhih
saniśvāsāmodaih sakucakalaśāślesasurataih || 2.68 ||

yadāśīdanñānam smaratomirasāñcārajanitam
tadā drstanārīmayam idam aśesam jagaditi |
idānīm asmākam patutaravivekāñjanajusām
samībhūtā drstistribhuvanam api brahma manute || 2.69 ||

tāvadeva krtinām api sphuratyesa
nirmalavivekadīpakah |
yāvadeva na kuraṅgacaksusām
tādyate catulalocanāñcalaih || 2.70 ||

vacasi bhavati saṅgatyāgam uddīśya vārtā
śrutimukharamukhānām kevalam panditānām |
jaghanam arunaratnagranthikāñcīkalāpam
kuvalayanayanānām ko vihātum samarthah || 2.71 ||

svaparapratārako॑sau
nindati yo॑līkapandito yuvatīh |
yasmāttapasō॑pi phalam

svargah svarge॑ pi cāpsarasah || 2.72 ||

mattebhakumbhadalane bhuvi santi dhīrāh
kecitpracandamrgarājavadhe॑ pi daksāh |
kintu bravīmi balinām puratah prasahya
kandarpadarpadalane viralā manusyāh || 2.73 ||

sanmārge tāvadāste prabhavati ca narastāvadevendriyānām
lajjām tāvadvidhatte vinayam api samālbate tāvadeva |
bhrūcāpākrstamuktāh śravanapathagatā nīlapaksmāna ete
yāvallīlāvatīnām hrđi na dhrtimuso drstibānāh patanti || 2.74 ||

unmattapremasamrambhād
ārabhante yad-aṅganāh |
tatra pratyūham ādhātum
brahmāpi khalu kātarah || 2.75 ||

tāvanmahattvam pāndityam
kulīnatvam vivekitā |
yāvajjvalati nāṅgesu
hatah pañcesupāvakah || 2.76 ||

śāstrañño॑ pi pragunitanayo॑ tyāntabādhāpi bādham
samsāre॑ sminbhavati viralo bhājanam sadgatīnām |
yenaitasminnirayanagaradvāram udghātayantī
vāmāksīnām bhavati kutilā bhrūlatā kuñcikeva || 2.77 ||

krśah kānah khañjah śravanarahitah pucchavikalo
vranī pūyaklinnah krmikulaśatairāvrtatanuh |
ksudhā ksāmo jīrnah pitharakakapālārpitagalah
śunīm anveti śvā hatam api ca hantyeva madanah || 2.78 ||

strīmudrām kusumāyudhasya jayinīm sarvārthasampatkarīm
ye mūdhāh pravihāya yānti kudhiyo mithyāphalānvesinah |
te tenaiva nihatya nirdayataram nagnīkrtā munditāh
kecitpañcasikhīkrtāśca jatilāh kāpālikāścāpare || 2.79 ||

viśvāmitraparāśarabhrtayo vātāmbuparnāśanāste॑ pi

strīmukhapañkajam sulalitam drstvaiva moham gatāh |
śālyannam saghrtam payodadhiyutam ye bhuñjate mānavāstesām
indriyanigraho yadi bhavedvindhyah plavetsāgare || 2.80 ||

parimalabhrto vātāh śākhā navāñkurakotayo
madhuravidhurotkanthābhājah priyā pikapaksinām |
viralavirasasvedodgārā vadhūvadanendavah
prasarati madhau dhātryām jāto na kasya gunodayah || 2.81 ||

madhurayam madhurairapi kokilā
kalaravairmalayasya ca vāyubhih |
virahinah prahinasti śārīno
vipadi hanta sudhāpi visāyate || 2.82 ||

āvāsah kilakiñcitasya dayitāpārśve vilāsālasāh
karne kokilakāminīkalaravah smero latāmandapah |
gothī satkavibhih samam katipayairmugdhāh sudhāmśoh karāh
kesāñcitsukhayanti cātra hrdayam caitre vicitrāh ksapāh || 2.83 ||

pāntha strīvirahānalāhutikalām ātanvatī mañjarīmākandesu
pikāñganābhiradhunā sotkantham ālokyate |
apyete navapātalāparimalaprāgbhārapātaccarā
vāntiklāntivitānatānavakrtah śrīkhandaśailānilāh || 2.84 ||

prathitah pranayavatīnām
tāvatpadam ātanotu hrđi mānah |
bhavati na yāvaccandanataru
surabhirmalayapavamānah || 2.85 ||

sahakārakusumakesaranikara
bharāmodamūrccitadig–ante |
madhuramadhuravidhuramadhupe
madhau bhavetkasya notkanthā || 2.86 ||

acchācchacandanarasārdratarā mrgāksyo
dhārāgrhāni kusumāni ca koum–udī ca |
mando marutsumanasah śuci harmyaprstham
grīсме madam ca madanam ca vivardhayanti || 2.87 ||

srajo hrdyāmodā vyajanapavanaścandrakiranāh
parāgah kāsāro malayajarajah śīdhu viśadam |
śucih saudhotsaṅgah pratanu vasanam paṅkajadrśo
nidāghartāvetadvilasati labhante sukrtinah || 2.88 ||

sudhāśubhram dhāma sphurad–amalaraśmih śāsadarah
priyāvaktrāmbhojam malayajarajaścātisurabhih |
srajo hrdyāmodāstadidam akhilam rāgini jane
karotyantah ksobham na tu visayasamsargavimukhe || 2.89 ||

tarunīvesoddīpitakāmā
vikasajjātīpuspasugandhih |
unnatapīnapayodharabhārā
prāvrttanute kasya na harsam || 2.90 ||

viyad–upacitamegham bhūmayah kandalinyo
navakutajakadambāmodino gandhavāhāh |
śikhikulakalakekārāvaramyā vanāntāh
sukhinam asukhinam vā sarvam utkanthayanti || 2.91 ||

upari ghanam ghanapatalam
tiryaggirayo₂ pi nartitamayūrāh |
ksitirapi kandaladhavalā
drstim pathikah kva pātayati || 2.92 ||

ito vidyudvallīvilasitam itah ketakitaroh
sphurangandhah prodyajjaladaninadasphūrjitam itah |
itah kekikrīdākalakalaravah paksmaladrśām
katham yāsyanteyete virahadivasāh sambhrtarasāh || 2.93 ||

asūcisañcāre tamasi nabhasi praudhajaladadhvani
prāññammanye patati prsatānām ca nicaye |
idam saudāminyāh kanakakamanīyam vilasitam
mudam ca mlānim ca prathayati pathi svairasudrśām || 2.94 ||

āsārena na harmyatah priyatamairyātum bahih śakyate
śītotkampanimittam āyatadrśā gādham samāliṅgyate |

jātāh śīkaraśītalāśca marutoratyantakhedacchido
dhanyānām bata durdinam sudinatām yāti priyāsaṅgame || 2.95 ||

ardham suptvā niśāyāh sarabhasasuratāyāśasannaślathāṅgaprodbhūtāsahya
trsno madhumadanirato harmyaprsthe vivikte |
sambhogaklāntakāntāśīthilabhujalatāvarjitam karkarīto
iyotsnābhinnācchadhāram pibati na salilam śāradam mandapunyah || 2.96 ||

hemante dadhidugdhasarpiraśanā māñjīsthavāsobhrtah
kāśmīradravasāṅdradigdhavapusaśchinnā vicitrai rataih |
vrctorustanakāminojanakrtāślesā grhābhyantare
tāmbūlīdalapūgapūritamukhā dhanyāh sukham śerate || 2.97 ||

praduyatpraudhapriyaṅgudyutibhrti vikasatkundamādyaddvirephe
kāle prāleyavātapracalavilasitodāramandāradhāmni |
yesām no kanthalagnā ksanam api tuhinaksodadaksā mrgāksī
tesām āyāmayāmā yamasadanasamā yāminī yāti yūnām || 2.98 ||

cumbanto gandabhittīralakavati mukhe sītkrtānyādadhānā
vaksahsūtkañcukesu stanabharapulakodbhedam āpādayantah |
ūrūnākampayantah prthujaghanatatātsramsayanto_ mśukāni
vyaktam kāntājanānām vitacaritabhrtah śaiśirā vānti vātāh || 2.99 ||

keśānākulayandrśo mukulayanvāso balādāksipannātanvan
pulakodgamam prakatayannāvegakampam śanaih |
bāram bāram udārasītkrtakrto dantacchadānpīdayan
prāyah śaiśira esa samprati marutkāntāsu kāntāyate || 2.100 ||

yadyasya nāsti ruciram tasmimstasya sprhā manoññe_pi |
ramanīye_pi sudhāmśau na manahkāmah sarojinyāh || 2.101 ||

vairāgye sañcaratyeke nītau bhramati cāparah |
śrṅgāre ramate kaścidbhuvi bhedāh parasparam || 2.102 ||

iti śubham bhūyāt |

śrṅgāśatakam
bhartrhareh

śambhusvayambuharayo harineksanānām
yenākriyanta satatam grhakumbhadāsāh |
vācām agocaracaritravitritāya
tasmai namo bhagavate makaradhvajāya || 2.1 ||

smitena bhāvena ca lajjayā bhiyā
parānmukhairardhakatāksavīksanaih |
vacobhirīrsyākalahena līlayā
samastabhāvaih khalu bandhanam striyah || 2.2 ||

bhrūcāturyaṭkuscitāksāh katāksāh
snigdhā vāco lajjitāntāśca hāsāh |
līlāmandam prasthitam ca sthitam ca
strīnām etadbhūsanam cāyudham ca || 2.3 ||

kvacitsabhrūbhaṅgaih kvacidapi ca lajjāparigataih
kvacidbhūitrastaih kvacidapi ca līlavilaitaih |
kumārīnām etairmadanasubhagairnetravalitaih
sphurannīlābjānām prakaraparikīrnā iva diśah || 2.4 ||

vaktram candravikāsi paṅkajaparīhāsaksame locane
varnah svarnam apākarisnuralinījisnuh kacānām cayah |
baksojāvibhakumbhavibhramaharau gurvī nitambasthalī
vācām hāri ca mārdayam yuvatīsu svābhāvikam mandanam || 2.5 ||

smitakiñcinmugdham saralataralo drstivibhavah
parispando vācām abhinavavilāsoktisarasah |
gatānām ārambhah kisalayitalīlāparikarah
sprāntyāstāranyam kim iva na hi ramyam mrgadrśah || 2.6 ||

drastavyesu kim uttamam mrgadrśah premaprasannam mukham
ghrātivesvapi kim tad–āsyapavanah śravyesu kim tadvacah |
kim svādyesu tad–osthapallavarasah sprśyesu kim tadvapurdhhyeyam
kim navayauvane sahrdayaih sarvatra tadvibhramāh || 2.7 ||

etāścaladvalayasamhatimekhalotthajhaṅkāra

nūpuraparājitarājahamsyah |
kurvanti kasya na mano vivaśam tarunyo
vitrastamugdhaharinīsadrśaih katāksaih || 2.8 ||

kuṅkumapaṅkakalaṅkitadehā
gaurapayodharakampitahārā |
nūpurahamsaranatpadmā
kam na vaśīkurute bhuvī rāmā || 2.9 ||

nūnam hi te kavivarā viparītavāco
ye nityam āhurabalā iti kāminīstāh |
yābhirvilolitaratārakadrstipātaih
śakrādayo² pi vijitāstvabalāh katham tāh || 2.10 ||

nūnam āññākarastasyāh subhruvo makaradhvajah |
yatastannetrasañcārasūcitesu pravartate || 2.11 ||

keśāh samyaminah śruterapi param pāram gate locane
antarvaktram api svabhāvaśucibhīh kīrnam dvijānām ganaih |
muktānām satatādhivāsarucirau vaksojakumbhāvīmāvittham
tanvi vapuh praśāntam api terāgam karotyeva nah || 2.12 ||

mugdhe dhānuskatā keyam apūrvā tvayi drśyate |
yayā vidhyasi cetāmsi gunaireva na sāyakaih || 2.13 ||

sati pradīpe satyagnau satsu tārāravīndusu |
vinā me mrgaśāvāksyā tamobhūtam idam jagath || 2.14 ||

udvrttah stanabhāra esa tarale netre cale bhrūlate
rāgādhisthitam osthapallavam idam kurvantu nāma vyathām |
saubhāgyāksaramālikeva likhitā puspāyudhena svayam
madhyasthāpi karoti tāpam adhikam roum-āvalih kena sā || 2.15 ||

mukhena candrakāntena mahānīlaih śīroruhaih |
karābhyām padmarāgābhyām reje ratnamayīva sā || 2.16 ||

gurunā stanabhārena mukhacandrena bhāsvatā |
śanaiścarābhyām pādābhyām reje grahamayīva sā || 2.17 ||

tasyāh stanau yadi ghanau jaghanam ca hāri
vaktram ca cāru tava citta kim ākulatvam |
punyam kurusva yadi tesu tavāsti vāñchā
punyairvinā na hi bhavanti samīhitārthāh || 2.18 ||

ime tārunyaśrīnavaparimalāh praudhasuratapatāpa
prārambhāh smaravijayadānapratibhuvah |
ciram cetaścorā abhinavavikāraikaguravo
vilāsavyāpārāh kim api vijayante mrgadrśām || 2.19 ||

pranayamadhurāh premodgārā rasāśrayatām gatāh
phanitimadhurā mugdhaprāyāh prakāśitasammadāh |
praktisubhagā visrambhārdrāh smarodayadāyini
rahasi kim api svairālāpā haranti mrgīdrśām || 2.20 ||

viśramya viśramya vanadrumānām
chāyāsu tanvī vicacāra kācit |
stanottarīyena karoddhrtena
nivārayantī śaśino mayūkhān || 2.21 ||

adarśane darśanamātrakāmā
drstvā parisvaṅgasukhaikalolā |
ālīngitāyām punarāyatāksyāmāsāsmāhe
vigrahayorabhedam || 2.22 ||

mālatī śirasi jrbhanam mukhe
candanam vapusi kuṅkumāvilam |
vaksasi priyatamā madālasā
svarga esa pariśista āgamah || 2.23 ||

prānmām eti manāganāgatarasam jātābhilāsām tatah
savrīdam tadanu ślathodyamam atha pradhvastadhairyam punah |
premārdrām sprhanīyanirbhararahah krīdāpragalbham tato
nihsaṅgāṅgavikarsanādhikasukharamyam kulastrīratam || 2.24 ||

urasi nipatitānām srastadhammillakānām
mukulitanayanānām kiñcid–unmīlitānām |

upari suratakhedasvinnagandasthalānāmadhara
madhu vadhūnām bhāgyavantah pibanti || 2.25 ||

āmīlitanayanānām yah
suratarasoonu samvidam bhāti |
mithurairmithoovadhāritamavitatham
idam eva kāmanirbarhanam || 2.26 ||

idam anucitam akramaśca pumsām
yadiha jarāsvapi manmathā vikārāh |
tadapi ca na krtam nitambinīnām
stanapatanāvadhi jīvitam ratam vā || 2.27 ||

rājastrsnāmburāśerna hi jagati gatah kaścidevāvasānam
ko vārthoorthaih prabhūtaih svavapusi galite yauvane sānurāge |
gacchāmah sadma yāvadvikasitanayanendīvarālokinīnāmākramyākramya
rūpam jhatiti na jarayā lupyate preyasīnām || 2.28 ||

rāgasyāgāram ekam narakaśatamahāduhkhasamprāptiheturmohasyotpatti
bījam jaladharapatalam nñānatārādhipasya |
kandarpasyaikamitram prakatitavividhaspastadosaprabandham
lokeosminna hyarthavrajakulabhavanayauvanādanyadasti || 2.29 ||

śrīngāradrumanīrade prasrmarakrīdārasasrotasi
pradyumnapriyabāndhave caturavānmuktāphalodanvati |
tanvīnetracakorapāvanavidhau saubhāgyalaksmīnidhau
dhanyah koopi na vikriyām kalayati prāpte nave yauvane || 2.30 ||

samsāreosminnasāre kunrpatibhavanadvārasevākalaṅkavyāsaṅga
vyastadhairyam katham amaladhiyo mānasam samvidadhyuh |
yadyetāh prodyad–indudyutinicayabhrto na syurambhojanetrāh
preṅkhatkāñcīkalāpāh stanabharavinamanmadhyabhājastarunyah || 2.31 ||

siddhādhyāsitakandare haravrsaskandhāvarugnadrume
gāngādhautaśilātale himavatah sthāne sthite śreyasi |
kah kurvīta śīrah pranāmamalinam mlānam manasvī jano
yadvitrastakuraṅgaśāvanayanā na syuh smarāstram striyah || 2.32 ||

samsāra tava paryantapadavī na davīyasī |
antarā dustarā na syuryadi te madireksanām || 2.33 ||

diśa vanaharinībhyo vamsākāndacchavīnām
kavalam upalakoticchinnamūlam kuśānām |
śakayuvatikapolāpāndutāmbūlavallīdalām
arunanakhāgraih pātitaṃ vā vadhūbhyah || 2.34 ||

asārāh sarve te virativirasāh pāpavisayā
jugupsyantām yadvā nanu sakaladosāspadam iti |
tathāpyetadbhūmau nahi parahitātpunyam adhikam
na cāsminsamsāre kuvalayadrśo ramyam aparam || 2.35 ||

etatkāmaphalo loke yaddvayorekacittatā |
anyacittakrte kāme śavayoriva saṅgamah || 2.351 ||

mātsaryam utsārya vicārya kāryamāryāh
samaryādam idam vadantu |
sevyā nitambāh kim u bhūdharānāmata
smarasmeravilāsinīnām || 2.36 ||

samsāre svapnasāre parinatitarale dve gatī panditānām
tattvaññānāmrtāmbahaplavalalitadhiyām yātu kālah kathañcit |
no cenmugdhāṅganānām stanajaghanaghanābhogasambhoginīnām
sthūlopasthasthalīsu sthagitaratalasparśalīlodyamānām || 2.37 ||

āvāsah kriyatām gaṅge pāpahārini vārini |
stanadvaye tarunyā vā manohārini hārini || 2.38 ||

kim iha bahubhiruktairyuktiśūnyaiḥ pralāpairdvayam
iha purusānām sarvadā sevānīyam |
abhinavamadalīlālasam sundarīnām
stanabharaparikhinnam yauvanam vā vanam vā || 2.39 ||

satyam janā vacmi na paksapātāl
lokesu saptasvapi tathyam etat |
nānyanmanohāri nitambinībhyo
duhkhaikaheturna ca kaścidanyah || 2.40 ||

kāntetyutpalalocaneti vipulaśronībharetyunnamatpīnottuṅga
payodhareti samukhāmbhojeti subhrūriti |
drstvā mādyati modate॑ bhiramate prastauti vidvānapi
pratyaksāsucibhastrikām striyam aho mohasya duścestitam || 2.41 ||

smrtā bhavati tāpāya drstā conmādakārini |
sprstā bhavati mohāya sā nāma dayitā katham || 2.42 ||

tāvadevāmrtamayī yāvallocanagocarā |
caksuspathādātītā tu visādapyatiricyate || 2.43 ||

nāmrtam na visam kiñcidetām muktvā nitambinīm |
saiivāmrtalatā raktā viraktā visavallarī || 2.44 ||

āvartah samśayānām avinayabhuvanam pattanam sāhasānām
dosānām sannidhānam kapataśatamayam ksetram apratyayānām |
svargadvārasya vighno narakapuramukha sarvamāyākarandam
strīyantram kena srstam visam amrtamayam prānilokasya pāśah || 2.45 ||

no satyena mrgāṅka esa vadanībhūto na cendīvaradvandvam
locanatām gata na kanakairapyāṅgayastih krtā |
kintvevam kavibhih pratāritamanāstattvam vijānannapi
tvañmāmsāsthimayam vapurmrgadrśām mando janah sevate || 2.46 ||

līlavatīnām sahajā vilāsāsta
eva mūdhasya hrdī sphuranti |
rāgo nalinyā hi nisargasiddhastatra
bhramtyeva vrthā sad-ānghrih || 2.47 ||

sammohayanti madayanti vidambayanti
nirbhartsyanti ramayanti visādayanti |
etāh praviśya sadayam hrdayam narānām
kim nāma vāmanayanā na samācaranti || 2.471 ||

yadetatpūrnendudyutiharam udārākr̥ti param
mukhābjam tanvaṅgyāh kila vasati yatrād̥haramadhu |
idam tatkim pākadr̥maphalam idānīm atirasavyatīte॑ smin

kāle visam iva bhavisytyasukhadam || 2.48 ||

unmīlatrivalītarāṅganilayā prottuṅgapīnastanadvandvenodgata
cakravākayugalā vaktrāmbujodbhāsinī |
kāntākāradharā nadīyam abhitah krūrātra nāpeksate
samsārānavamajjanam yadi tadā dūrena santyajyatām || 2.49 ||

jalpanti sārddham anyena paśyantyananyam savibhramāh |
hrdगतam cintayantyananyam priyah ko nāma yositām || 2.50 ||

madhu tisthati vāci yositām hrđi hālāhalam eva kevalam |
ata–eva nipīyate॑ dharo hrdayam mustibhireva tādyate || 2.51 ||

apasara sakhe dūrādas mātkatāksavisānalāt
praktivīsamādyositsarpādvilāsaphanābhrtah |
ītaraphaninā dastah śakyaścikitsitum ausadhaiścatur
vanitābhogigrastam hi mantrinah || 2.52 ||

vistāritam makaraketanadhīvarena
strīsamññitam badiśam atra bhavāmburāśau |
yenācirāttad–adharāmisalolamartya
matsyānvikrsya vipacatyanurāgavahnau || 2.53 ||

kāminīkāyakāntāre kucaparvatadurgame |
mā sañcara manah pāntha tatrāste smarataskarah || 2.54 ||

vyādīrghena calena vaktragatinā tejasvinā bhoginā
nīlābjadyutināhinā param aham drsto na taccaksusā |
drste santi cikitsakā diśi diśi prāyena darmārthino
mugdhāksksanavīksitasya na hi me vaidyo na cāpyausadham || 2.55 ||

iha hi madhuragītam nrtyam etadraso॑yam
sphurati parimalo॑sau sparśa esa stanānām |
īti hataparamārthairindriyairbhrāmyamānah
svahitakaranadhūrtaih pañcabhirvañcito॑ smi || 2.56 ||

na gamyo mantrānām na ca bhavati bhaisajyavisayo
na cāpi pradhvamsam vrajati vividhah śāntikaśataih |

bhramāveśādaṅge kam api vidadhadbhaṅgam asakrt
smarāpasmāro² yam bhramayati drśam ghūrnayati ca || 2.57 ||

jāty-andhāya ca durmukhāya ca jarājīrnā khilāṅgāya ca
grāmīnāya ca duskulāya ca galatkusthābhībūtāya ca |
yacchantīsu manoharam nijavapulaksmīlavaśraddhayā
panyastrīsu vivekakalpalatikāśastrīsu rājyeta kah || 2.58 ||

veśyāsau madanajvālā
rūpe² ndhanavivardhitā |
kāmibhiryatra hūyante
yauvanāni dhanāni ca || 2.59 ||

kaścumbati kulapuruso veśyādharapallavam manonñam api |
cārabhatacoracetakanatavitanisthīvanaśarāvam || 2.60 ||

dhanyāsta eva dhavalāyatalocanānām
tārnyadarpaghanapīnapayodharānām |
ksāmodaropari lasattrivalīlatānām
drstvākr̥tim vikrtim eti mano na yesām || 2.61 ||

bāle līlāmukulitam amī mantharā drstipātāh
kim kspiyante viramavirama vyartha esa śramaste |
sampratyanye vayam uparatam bālyam āsthā vanānte
ksīno mohastrnam iva jagajjālam ālokayāmah || 2.62 ||

iyam bālā mām pratyavaratam indīvaradalaprabhā
cīram caksuh kspīti kim abhipretam anayā |
gato moho² smākam smaraśabarabānavyatikarajvara
jvālā śāntā tadapi na varākī viramati || 2.63 ||

kim kandarpa karam kdarthayasi re kodandataṅkārītam
re re kokila koum–alam kalaravam kim vā vrthā jalpasi |
mugdhe snigdavidagdhacārumadhurairlolaiḥ katāksairalam
cetaścumbitacandracūdacaranadhyānāmrtam vartate || 2.64 ||

virahe² pi saṅgamah khalu
parasparam saṅgatam mano yesām |

hrdayam api vighattitam cet
saṅgī viraham viśesayati || 2.65 ||

kim gatena yadi sā na jīvati
prāniti priyatamā tathāpi kim |
ityudīksya navameghamālikām
na prayāti pathikah svamandiram || 2.66 ||

viramata budhā yositsaṅgātsukhātksanabhaṅgurāt
kuruta karunāmaitrīpraññāvadhūjanasaṅgamam |
na khalu narake hārākrāntam ghanastanamandalam
śaranam athavā śronībimbam rananmanimekhalam || 2.67 ||

yadā yogābhyāsavyasanakrśayorātmamanasoravicchinā
maitrī sphurati krtinastasya kim u taih |
priyānām ālāpairadharamadhubhirvaktravidhubhih
saniśvāsāmodaih sakucakalaśāślesasurataih || 2.68 ||

yadāśīdanñānam smaratomirasāñcārajanitam
tadā drstanārīmayam idam aśesam jagaditi |
idānīm asmākam patutaravivekāñjanajusām
samībhūtā drstistribhuvanam api brahma manute || 2.69 ||

tāvadeva krtinām api sphuratyesa
nirmalavivekadīpakah |
yāvadeva na kuraṅcacaksusām
tādyate catulalocanāñcalaih || 2.70 ||

vacasi bhavati saṅgatyāgam uddiśya vārtā
śrutimukharamukhānām kevalam panditānām |
jaghanam arunaratnagranthikāñcīkalāpam
kuvalayanayanānām ko vihātum samarthah || 2.71 ||

svaparapratārako₂ sau
nindati yo₂ līkapandito yuvatīh |
yasmāttapasō₂ pi phalam
svargah svarge₂ pi cāpsarasah || 2.72 ||

mattebhakumbhadalane bhuvi santi dhīrāh
kecitpracandamrgarājavadhe॑pi daksāh |
kintu bravīmi balinām puratah prasahya
kandarpadarpadalane viralā manusyāh || 2.73 ||

sanmārge tāvadāste prabhavati ca narastāvadevendriyānām
lajjām tāvadvidhatte vinayam api samālbate tāvadeva |
bhrūcāpākrstamuktāh śravanapathagatā nīlapaksmāna ete
yāvallīlāvatīnām hrđi na dhrtimuso drstibānāh patanti || 2.74 ||

unmattapremasamrambhād
ārabhante yad-aṅganāh |
tatra pratyūham ādhātum
brahmāpi khalu kātarah || 2.75 ||

tāvanmahattvam pāndityam
kuḷīnatvam vivekitā |
yāvajjivalati nāṅgesu
hatah pañcesupāvakah || 2.76 ||

śāstrañño॑pi pragunitanayo॑tyāntabādhāpi bādham
samsāre॑sminbhavati viralo bhājanam sadgatīnām |
yenaitasminnirayanagaradvāram udghātayantī
vāmāksīnām bhavati kutilā bhrūlatā kuñcikeva || 2.77 ||

krśah kānah khañjah śravanarahitah pucchavikalo
vranī pūyaklinnah krmikulaśatairāvrtatanuh |
ksudhā ksāmo jīrnah pitharakakapālārpitagalah
śunīm anveti śvā hatam api ca hantyeva madanah || 2.78 ||

strīmudrām kusumāyudhasya jayinīm sarvārthasampatkarīm
ye mūdhāh pravihāya yānti kudhiyo mithyāphalānvesinah |
te tenaiva nihatya nirdayataram nagnīkrtā munditāh
kecitpañcasikhīkrtāśca jatilāh kāpālikāścāpare || 2.79 ||

viśvāmitraparāśarabhrtayo vātāmbuparnāśanāste॑pi
strīmukhapañkajam sulalitam drstvaiva moham gatāh |
śālyannam saghrtam payodadhiyutam ye bhuñjate mānavāstesām

indriyanigraho yadi bhavedvindhyah plavetsāgare || 2.80 ||

parimalabhrto vātāh śākhā navāṅkurakotayo
madhuravidhurotkanthābhājah priyā pikapaksinām |
viralavirasasvedodgārā vadhūvadanendavah
prasarati madhau dhātryām jāto na kasya gunodayah || 2.81 ||

madhurayam madhurairapi kokilā
kalaravairmalayasya ca vāyubhih |
virahinah prahinasti śārīno
vipadi hanta sudhāpi visāyate || 2.82 ||

āvāsah kilakiñcitasya dayitāpārśve vilāsālasāh
karne kokilakāminīkalaravah smero latāmandapah |
gothī satkavibhih samam katipayairmugdhāh sudhāmśoh karāh
kesāñcitsukhayanti cātra hrdayam caitre vicitrāh ksapāh || 2.83 ||

pāntha strīvirahānalāhutikalām ātanvatī mañjarīmākandesu
pikāṅganābhiradhunā sotkantham ālokyate |
apyete navapātalāparimalaprāgbhārapātaccarā
vāntiklāntivitānatānavakrtah śrīkhandaśailānilāh || 2.84 ||

prathitah pranayavatīnām
tāvatpadam ātanotu hrđi mānah |
bhavati na yāvaccandanataru
surabhirmalayapavamānah || 2.85 ||

sahakārakusumakesaranikara
bharāmodamūrccitadig–ante |
madhuramadhuravidhuramadhupe
madhau bhavetkasya notkanthā || 2.86 ||

acchācchacandanarasārdratarā mrgāksyo
dhārāgrhāni kusumāni ca koum–udī ca |
mando marutsumanasah śuci harmyaprstham
grīсме madam ca madanam ca vivardhayanti || 2.87 ||

srajo hrđyāmodā vyajanapavanaścandrakiranāh

parāgah kāsāro malayajarah śīdhu viśadam |
śucih saudhotsaṅgah pratanu vasanam paṅkajadrśo
nidāghartāvetadvilasati labhante sukrtinah || 2.88 ||

sudhāśubhram dhāma sphurad–amalaraśmih śāsadarah
priyāvaktrāmbhojam malayajarajaścātisurabhih |
srajo hrđyāmodāstadidam akhilam rāgini jane
karotyantah ksobham na tu visayasamsargavimukhe || 2.89 ||

tarunīvesoddīpitakāmā
vikasajjātīpuspasugandhih |
unnatapīnapayodharabhārā
prāvrttanute kasya na harsam || 2.90 ||

viyad–upacitamegham bhūmayah kandalinyo
navakutajakadambāmodino gandhavāhāh |
śikhikulakalakekārāvaramyā vanāntāh
sukhinam asukhinam vā sarvam utkanthayanti || 2.91 ||

upari ghanam ghanapatalam
tiryaggirayo pi nartitamayūrāh |
ksitirapi kandaladhavalā
drstim pathikah kva pātayati || 2.92 ||

ito vidyudvallīvilasitam itah ketakitaroh
sphurangandhah prodyajjaladaninadasphūrjitam itah |
itah kekikrīdākalakalaravah paksmaladrśām
katham yāsyanteyete virahadivasāh sambhrtarasāh || 2.93 ||

asūcisañcāre tamasi nabhasi praudhajaladadhvani
prāññammanye patati prsatānām ca nicaye |
idam saudāminyāh kanakakamanīyam vilasitam
mudam ca mlānim ca prathayati pathi svairasudrśām || 2.94 ||

āsārena na harmyatah priyatamairyātum bahih śakyate
śītotkampanimittam āyatadrśā gādham samāliṅgyate |
jātāh śīkaraśītālāśca marutoratyantakhedacchido
dhanyānām bata durdinam sudinatām yāti priyāsaṅgame || 2.95 ||

ardham suptvā niśāyāḥ sarabhasasuratāyāśasannaślathāṅgaprodbhūtāsahya
trsno madhumadanirato harmyaprsthe vivikte |
sambhogaklāntakāntāśīthilabhujalatāvarjitam karkarīto
iyotsnābhinnācchadhāram pibati na salilam śāradam mandapunyah || 2.96 ||

hemante dadhidugdhasarpīraśanā māñjīsthavāsobhrtah
kāśmīradravasāṅdradigdhavapusaśchinnā vicitrai rataih |
vrttorustanakāminojanakrtāślesā grhābhyantare
tāmbūlīdalapūgapūritamukhā dhanyāḥ sukham śerate || 2.97 ||

praduyatpraudhapriyaṅgudyutibhrti vikasatkundamādyaddvirephe
kāle prāleyavātapracalavilasitodāramandāradhāmni |
yesām no kanthalagnā ksanam api tuhinaksodadaksā mrgāksī
tesām āyāmayāmā yamasadanasamā yāminī yāti yūnām || 2.98 ||

cumbanto gandabhittīralakavati mukhe sītkrtānyādadhānā
vaksahsūtkañcukesu stanabharapulakodbhedam āpādayantah |
ūrūnākampayantah prthujaghanatatātsramsayanto_ mśukāni
vyaktam kāntājanānām vitacaritabhrtah śaiśirā vānti vātāḥ || 2.99 ||

keśānākulayandrśo mukulayanvāso balādāksipannātanvan
pulakodgamam prakatayannāvegakampam śanaih |
bāram bāram udārasītkrtakrto dantacchadānpīdayan
prāyah śaiśira esa samprati marutkāntāsu kāntāyate || 2.100 ||

yadyasya nāsti ruciram tasmimstasya sprhā manoññe_pi |
ramanīye_pi sudhāmśau na manahkāmah sarojinyāḥ || 2.101 ||

vairāgye sañcaratyeke nītau bhramati cāparah |
śrūgāre ramate kaścidbhuvi bhedāḥ parasparam || 2.102 ||

Web Url: <http://www.vignanam.org/veda/bhartruhari-sataka-trisati-srunaara-satakam-english.html>